

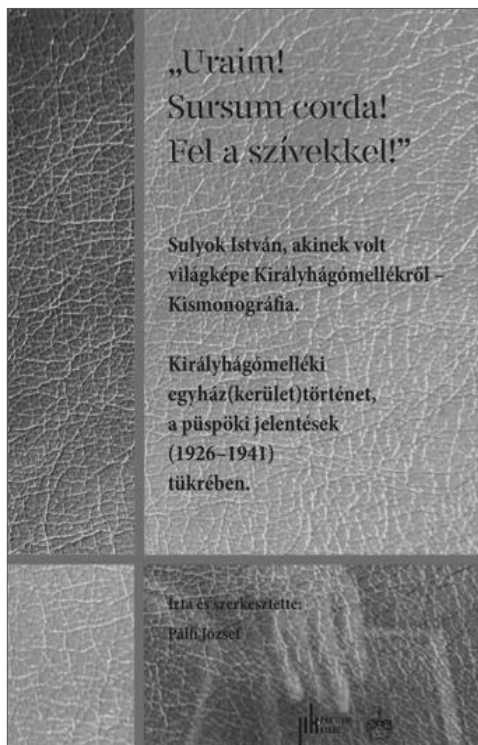
Pálfi József:

„Uraim! Sursum corda! Fel a szívekkel!”

Sulyok István, akinek volt vilásképe Királyhágómellékről – kismonográfia.

Királyhágómelléki egyház(kerület)történet, a püspöki jelentések
(1926–1941) tükrében

Partium Kiadó, Nagyvárad 2021, ISBN 978-606-9673-20-1, 598 old.

A kötet, ahogy címében is ígéri, két, egymással szorosan összefüggő, de elhatárolt részből áll. Az elsőben a szerző, aki a Királyhágómelléki Református Egyházkerület (KREK) történetének elkötelezett kutatója, az egyházkerület első püspöke, Sulyok István (1859–1943) életét és munkásságát dolgozza fel monografikusan. A másodikban a KREK évente tartott gyűléseinek jegyzőkönyveiben megörökített püspöki

jelentéseket olvashatjuk időrendi sorrendben. Ezek a jelentések ebben a kötetben jelennek meg először a nagyobb nyilvánosság előtt, s ezáltal a szerző olyan értékes primer forrásokat bocsát közre, amelyek által az olvasó „első kézből” ismerkedhet meg az egyházkerület két világháború közötti történetével. A gazdag forrásanyag igazi kincsesbánya a kutatók számára, mivel ennek alapján olyan részletkérdések kerülhetnek felszínre, amelyekre eddig nem volt lehetőség kellő figyelmet fordítani.

A kötet monografikus részében tehát Sulyok István püspök életével és munkásságával ismerkedhetünk meg. Pálfi József szerényen jegyzi meg, hogy írása „csak” kismonográfia, mert meglátása szerint Sulyok István személye egy ennél részletesebben megírt munkát igényelne. A közel kétszáz oldalas monográfia nemcsak Sulyok kortársainak, Csernák Bélának, Debreceni Istvánnak, Orth Imrének a korabeli írásait dolgozza fel, hanem tanúságát adja annak is, hogy alaposan ismeri a jelenkori kutatók, Kupán Árpád, Molnár János, Tibori János, Straub (Rác) Etelka korábbi munkáit. Egyéb forrásai között pedig megta-

láljuk a két világháború közötti egyházi sajtóban megjelent cikkeket, publicisztikai írásokat.

Sulyok István a Bihar vármegyei Komádiban született egy hatgyermekes család legkisebb és egyetlen fiúgyermekeként. Még gyermekkorában kötött életre szóló barátságot Erőss Lajossal (1857–1911), a Tiszántúli Református Egyházkerület későbbi püspökével. Tanulmányait Komádiban és Debrecenben végezte, ahol előbb a Református Főgimnázium tanulója, majd pedig teológia hallgatója volt. 1883 és 1885 között Debrecenben szolgált segédlelkészként, majd 1885 és 1886 között Skóciában volt peregrinus, a Free

Church College-ban. Ide 1865 óta jártak ösztöndíjasok elsősorban Balogh Ferenc (1836–1913), a nagyváradi származású debreceni egyháztörténész-professzor ajánlásával, akivel Sulyok István rendszeresen váltott levelet skóciai tanulmányai alatt. Az egyévnyi tanulmányi idő alatt olyan jól megtanulta az angol nyelvet, hogy egy Jelenések könyvéről szó kommentárt le is fordított magyarrá. Miután hazatért, Szegeden volt segédlelkész 1886 és 1889 között, s a nagyváradi-újvárosi gyülekezet innen hívta meg lelkipásztorának.

Kulcsár Árpád